

Sam: Maatschappij HET LICHT
bestuurder:
DE VISCH, Ledeborg-Gent

.. REDACTIE ..
ADMINISTRATIE
HOOGPOORT. 29. GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS
BELGIE

Drie maanden fr. 3.25
Zes maanden fr. 6.50
Een jaar fr. 12.50

Men abonneert zich op alle postbureaus

DEN VREEMDE

Drie maanden (begrijpelijk verzonden) fr. 6.75

Arbeidersbeweging en Socialisme

„De Internationale is NIET dood „

Die woorden sprak omlangse gezet Ruysmans te Antwerpen, op het partijcongres der Nederlandse socialdemocraten.

Zij verkondigden aan het gansche proletariaat wat overtuiging en voorgevoel, der noodwendigheid voor de toekomst, reeds hadden doen verstaan.

Want, was de strijd in het verleden hevig geweest, heviger nog zal hij in de toekomst, tegen het industrieel kapitalisme, tegen zijn bourgeoisie moeten worden gevoerd.

Onwrikbaar pal, als een rots, zal het proletariaat zijn doelbewuste, planmatige, internationale aaneensluiting sterker vestigen; den gemeenschapsband iniger sluiten; steeds gereed tot den stormloop tegen de belemeringen, welke de zege zijner vrijmaking, zijner ontsluiting in den weg staan. En lang, hevig, zal die strijd zijn; lang en moeilijk de af te leggen weg, voorwaar het groote doel, dat hoofd en hart der ontelbare duizenden moet verlichten, gemaakbaar wordt. Menig kampen zal bewijzen vóór dit gulden licht gloort aan de kinnen der maatschappij, beschijnend de gansche gemeenschap, de éénig mogelijke voor het menschezijn.

En, nu de heerschende wereldkrisis noodzakelijk nieuwe, heviger botsingen met het industrieel kapitalisme, in den schoot der maatschappij te kiemen legt, denkt men onwillekeurig aan de onderscheidene veelbewogen ontwikkelingsperiodes welke de arbeidersbeweging heeft doorworsteld; vóór zij kwamen tot wat zij nu is: met het socialisme ineen gesmolten.

Want socialisme en arbeidersbeweging zijn één; kunnen slechts één zijn: door beiden wordt een en dezelfde opheffing van alle uitbuiting beoogd.

Niet altijd nochtans leefden beiden tezamen.

Enkel sedert de historisch materialistische theorie van Marx en Engels de wijde wereld werd ingezonden, en op die wijze haar betekenis voor de wetenschap der maatschappij werd gegrondvest; enkel sedert dan was het mogelijk voor de arbeidersbeweging het socialistisch inzicht te verkrijgen. De door die wetenschap ontstane kennis der maatschappij bevorderde ontwikkeling van alle beelden.

Was alsof een nieuw tijdperk ontstond; in de wijze van denken niet alleen, maar ook in den strijd om maatschappelijke vooruitgang, om maatschappelijke ontvoogding.

Van dan af kon de vereniging van arbeidersbeweging en socialisme tot stand komen; kreeg de proletarische klassenstrijd zijn ware betekenis en meest evolutioneerende kracht.

In vroegere tijden waren beiden niet één geweest.

Daar, waar de kapitalistische nijverheidsontwikkeling vooruitgang maakte, hadden zich reeds min of meer hevige arbeidersbewegingen voorgedaan — zóó ook te Gent; men leze het prachtig boek van Avanti: «Den Terugblik».

Die bewegingen ontstonden als verzet tegen nijverheidsaltruïsme; als een zuiver economischen strijd voor beter loon en werkvoorwaarden; als uitbarstingen van lang soms laaiende woede of wanhoop.

Ook in den politieken strijd had zich reeds vroegtijdig de arbeidersbeweging gemengd; zij hielp immers de bourgeoisie toen deze streed tegen de middeleeuwsche klassen, en de staatsmacht verzwierf.

Maar wat zich tevens vroegtijdig reeds had vertoond, vroeger nog dan bedoelde arbeidersbeweging, dat was het socialisme zelf. Niet bij de arbeiders nochtans, alhoewel het ook grooteluchtig een protest was tegen uitbuiting en ellende door het kapitalisme voortgebracht.

Socialisme berust niet enkel op verzet tegen, maar ook op kennis, op begrip van wat kapitalisme is.

Enkel dan is het mogelijk tot de slotom te komen, dat de argerlijke verhoudingen en toestanden door het kapitalisme in het leven geroepen, met deses dood zullen verdwijnen; 't is te zeggen met de opheffing van het privaatrecht der voortbrengsmiddelen zelf.

Maar die kennis bezat het vroegere proletariaat niet; zelfs niet in het begin der 19e eeuw. Het was volkomen door te weinig of absoluut geen onderwijs, door het totaal ontbreken aller mogelijke tot studie, van kennis en wetenschap uitgesloten. Die wetenschap kon dan ook slechts werkelijk schieten in dit gedeelte der burgerij, dat, voor meerder en wijdscher inzicht verbaas, zich vermoedte af te scheiden van zijn eigen klasse, om zich te plaatsen op proletarisch standpunt.

En de bestaande kennis die kennis af te volstrekt noodig; de arbeidersbeweging is zonder haar nooit socialistisch; juist socialisme niet zou betekenen moest het niet door een strijd, doorworstelde arbeidersbeweging worden gemaakt.

Socialisme is om zoo te zeggen slechts de wetenschap der maatschappij, waargenomen onder de werkelijkheid der maatschappij.

arbeiders, en met het praktisch doel de door hen gewilde hervorming der maatschappij het „doelmatigst tot stand te brengen. Door die wetenschap leert het proletariaat hoe de strijd tegen het kapitalisme te voeren, namelijk door de organisatie zijner klasse.

Allereet het socialisme doet het proletariaat zijn gemeenschappelijk, zijn internationaal belang kennen, en stelt het zich als klasse, verenigd en scherp afgetoekend, tegenover de bourgeoisie.

Dat was niet altijd het geval en vooral niet in het zoogenoemde „tijdperk der onwetendheid“, uit de geschiedenis van het proletariaat, tijdens de arbeidersbeweging in de periode der historische opkomst van het nijverheidskapitalisme.

Dan meende ieder vakbond nog zijn eigen afzonderlijk vakbelang te verdedigen.

Maar niet zoodra wordt de oude manier van werken door de kapitalistische verdronken, of de nieuwe gemeenschapszin ontstaat. Het „verarmingsproces“ deed het geal der arbeiders vermeerderen met den dag. De voortbrengstwijze bracht hen bijeen in werkhuizen en fabrieken, bracht hen in aanraking met elkaar. Hun eigen belang leerde hen kennen als een belang voor allen, als een gemeenschappelijk belang.

Zij kregen kracht en inzicht, waardoor zij de reden en den toestand hunner ellende leerden begrijpen.

Had vroeger het inzicht eens gemeenschapsbelang, alle arbeiders eigen, ontbroken, thans ontbrak niet meer het besef den kapitalistischen tegenstaander als deze van alle arbeiders, als den gemeenschappelijk tegenstaander te aanschouwen.

Het had geduurd zoolang de arbeidersbeweging zonder socialistisch inzicht leefde, hetgeen leidde tot een scherp afbaken van georganiseerden en niet georganiseerden. De vakverenigingen moesten derwijze veelal tot verzwakking der arbeidersklasse voeren, al kon ook een zeker deel ervan zijn positie stoffelijk verbeteren.

Da vroegere, burgerlijke socialistischen hadden enkel de verlagende werking der armoede gezien. Maar dat de arbeidersklasse opsteeg, terzelfdertijd dat zij verzet bood tegen het kapitalisme, was en nauwelijks merkbaar.

Rond het midden der 19e eeuw kwam er gaandeweg verandering. Dan kwamen de bekwaame leiders, door de arbeidersbeweging voortgebracht, langzamerhand tot het inzicht het socialisme als de wetenschap der maatschappij te erkennen.

De ervaring had geleerd hoe de steun der burgerij voor een werkelijke arbeidersbeweging niets betekende; hoe het proletariaat er bedrogen moest uitkomen.

Zij verkondten de meening dat vrees — geen sympathie — de vijandige klasse tot handelen tot toegeven dwong; dat socialisme en arbeidersbeweging onverbreekbaar zich moesten verbinden, want beiden waren evenwijdig loopende verschijnselen, opgevoerd uit de produktiewijze zelf.

De arbeidersbeweging, op zich zelf, kan natuurlijk geen einde stellen aan de ellende door het kapitalisme gebracht; maar zij is één der middelen welke de arbeiders eenmaal tot de macht zullen doen komen.

Niet de opvattingen der vroegeren maar de mogelijke langdurige klassenstrijd, brengt de kracht tot verwezenlijking van het doel.

En het voeren van dien klassenstrijd op economisch en politiek gebied, dien hervormingsarbeid te bezielen door de groote socialistische gedachte; zoodoende de arbeidersbeweging tot een wijdstrekkend, gemeenschappelijk geheel te maken, dat steeds ontzaklijker worden moet naarmate de afhankelijkheid van het proletariaat voortduurt en tevens de wetenschappelijke kennis bereikbaar wordt, noodig tot het overwinnen aller hindernissen, — da moet de taak van ieder van ons zijn.

O. JAN.

De gevolgen van den oorlog in Holland

Naar uit Amsterdam gemeld zal Treub, de minister van financiën, zeer waarschijnlijk zijn ontslag geven.

Er is tusschen den minister van financiën en den kamervoorzitter een ernstig verschil ontstaan dat voor de arbeiders van betekenis mag genoemd worden: Treub wil dat de Kamer zich voor alle bezig houde met zijn nieuw ontwerp voor de fiskale wet en de president eischt dat zij eerst zal overgaan tot de bespreking van het wetsontwerp voor de onderdompensioenen.

Volgens andere berichten is deze kwestie van rijksoverheid voor de kamerwerkzaamheden

slechts een voorwendsel en heeft Treub andere bijzondere reden om zijn ontslag te geven.

In deze omstandigheden is het noodzakelijk dat de lezers van Vooruit al het volgende vernemen en overwegen:

De noodzakelijkheid van haar heel leger gemobiliseerd te houden heeft de hollandsche regering op aanzienlijke dagelijkse onkosten gebracht.

Reeds kort na het uitbreken van den oorlog was ook de hollandsche regering verplicht tot het doen van een groote leening. Daar er geen einde aan den toestand kwam moest zij ook alle dagen meer en meer geld uitgeven, zoodat de schatkist weldra weer ledig was, zoodat zij weldra weer naar nieuwe hulpmiddelen moest zoeken om de gaten te stoppen.

Aldus is het gekomen dat die regering nu weer afkomt met de vraag om een leening te mogen doen ditmaal van niet minder dan 225.000.000 gulden of een half miljard frank.

Maar daar de aldus gemaakte gapingen steeds grooter en grooter worden, daar de voor het stoppen dier gapingen noodige sommen steeds fabelachtiger moesten worden, moest de regering er ook aan denken om uit te zien naar andere middelen dan de op elkander volgende geldleningen.

Het zal dan niemand verwonderen dat de aan de zijde van den minister staande pers met de noodige voorzichtigheid spreekt over de mogelijkheid van het invoeren eener belasting op de winsten die gedaan worden op leveringen aan de oorlogvoerende landen.

De reporters van de andere bladen zijn den minister gaan ondervragen over zijn inzichten omtrent deze brandende kwestie, maar hij antwoordde met uitvluchten en hij eindigde met de heeren zelf te ondervragen om zijne uitweeten te zoeken.

Aldus zijn die dagbladschrijvers er toe van overtuigd geraakt dat de minister aan het zoeken is naar een welwillenden volksvertegenwoordiger die een wetsontwerp zal willen indienen dat zal kunnen toegeschreven worden aan de zoogenoemde parlementaire voorhandeneming — maar waarbij hij zich dan dadelijk zal aansluiten.

Aldus zou Treub trachten te ontsnappen aan de ongenade die, in alle landen het deel is van ministers die met nieuwe belastingen voor den dag komen, deze maal schijnt het dat het hem niet zal gelukken.

De regering heeft onmiddellijk haar half miljard noodig. Zij heeft uitgerend dat de belasting op de hooger genoemde profijtten haar ruim 100.000.000 gulden zou opbrengen, zoodat zij dan slechts 150.000.000 gulden zou moeten lenen.

Wat er allemaal van zij, deze brandende kwesties moeten in het kort door de Kamers opgelost worden en daar zullen nog heel wat moeilijkheden aan verbonden zijn.

De ellende der werklieden in „Groot-Gent „

III

Wij sloten ons tweede artikel («Vooruit» van 28 Januari) met de belofte de noodladders der verschillende onderstandsinstellingen niteen te zetten.

Dit is noodig om het leven der gedeeltelijke en volledige werklozen te kunnen nagaan.

Het Burema van het Lokaal Komiteit van Werklozensteun

verschilt volgens de belangrijkheid der plaatsen.

De noodladder in gemeenten van 10 duizend inwoners verschilt met deze van 50.000 inwoners met deze van meer dan 50.000 inwoners.

Aldus schrijft dat reglement voor dat de gezinnen, welke de volgende inkomsten hebben, NIET IN NOOD VERKEEREN:

VOOR VOLLEDIGE WERKLOZEN
GEMEENTEN VAN

	min 10.000 inwon.	van 10.000 tot 50.000 inwon.	meer dan 50.000 inwon.
Ongehuwde werklozen:	fr. 5.00	6.00	7.00
Gezinnen zonder kinderen:	7.00	8.50	10.00

Bij ieder kind, min dan 16 jaren oud, verhoogt die som met 1 fr., 1.25 fr., 1.50 fr.; voor Gent dus met 1.50 fr.

Bij ieder kind, meer dan 16 jaren oud, of ander persoon, verhoogt het barema met 2 fr., 2.50 fr. en 3.00 fr.; dus voor Gent met 3.00 fr.

Wanneer dus man en vrouw samen een inkomen hebben van 10 franken, kunnen zij van het Werklozen-Comiteit niets genieten omdat zij NIET IN NOOD VERKEEREN.

De groote gezinnen lijden nog het meest onder zulk reglement.

Een gezin waar de vader volledig werkloos is, de vrouw, huisvrouw, met 4 kinderen onder de 16 jaren, kan van het Werklozen-Comiteit niet genieten, wanneer het een inkomen van 16 fr., omdat het niet in nood verkeert.

Da noodladder van een huisgezin van

man, vrouw en twee kinderen boven de 16 jaren komt op 16 franken.

Nag meer voorbeelden kunnen gegeven worden, doch het zou ons te ver leiden.

Het Burema van het Werklozen-Comiteit verschilt voor wat betreft

DE GEDEELTELIJKE WERKLOZEN

Het verschilt omdat aan dezen een premie wordt gegeven, die inderdaad een aanmoediging is om te werken.

Wanneer de gedeeltelijke werkloze min dan 5 franken wint, wordt hij al volledige werkloze aanzien.

Van elke halven frank die méér gewonnen wordt, zal er 25 centimen min onderstand gegeven worden.

Bijvoorbeeld, een gedeeltelijke werkloze wint 5 franken per week. Hij kan dan van 't Comiteit voor hem 3 fr. per week genieten.

Wanneer hij 8 fr. per week zou winnen zou hij kunnen genieten: 1.50 fr. en dit omdat hij 3 fr. méér dan 5 fr. wint.

Moest hij 10 fr. winnen hij zou nog 0.50 fr. kunnen genieten.

In alle gevallen mag het loon, inkomsten en steun nooit:

- 1) Het cijfer der noodladder overtreffen;
- 2) Het normale loon door het gezin vóór den oorlog verdiend, overtreffen.

HET BAREMA VAN HET HALF KLUITJEWERK

Dit barema is juist hetzelfde van het Werklozen-Comiteit, doch de onderstand verschilt.

Eier kunnen van genieten de werklieden die in nood verkeeren en niet binnen de palen en reglementen vallen van het Werklozen-Comiteit.

Doch voor den toe te kennen onderstand is hij niet dezelfde.

HET BAREMA VAN HET STEDELIJK WERK DER VOEDING

Dit barema werd verhoogd in zitting van dit Comiteit van 6 September 1915.

Het is hooger dan dat van het Werklozen-Comiteit en als volgt:

KUNNEN GEENEN ONDERSTAND BEKOMEN:

Personen	Wekelijks inkomen
1) Gezin van 1	met 8.00 fr.
2) Gezin van 2	met 14.00 fr.
3) Gezin van 3	met 18.00 fr.
4) Gezin van 4	met 22.00 fr.
5) Gezin van 5	met 25.00 fr.
6) Gezin van 6	met 27.00 fr.
7) Gezin van 7	met 28.70 fr.
8) Gezin van 8	met 30.00 fr.
9) Gezin van 9	met 31.50 fr.
10) Gezin van 10	met 32.50 fr.
11) Gezin van 11	met 34.10 fr.
12) Gezin van 12	met 36.00 fr.

Voor al deze gezinnen worden die cijfers gerekend als volwassen leden.

Voor de niet volwassen verminderen die cijfers eenigzins.

Als volwassen werden hier aanzien de leden van het gezin minstens 10 jaren oud. Voor elken frank min inkomen als aangeduid is in dit barema, kent het Werk een half rantsoen toe.

Nochtans zal de onderstand nooit min bedragen dan een rantsoen of half rantsoen per persoon door 't reglement vastgesteld.

DE ARME KAMER

Hier wordt het zelfde barema in 't oog gehouden, van het Stedelijk Werk der Voeding.

Het Bureau van Weldadigheid komt alleenlijk tusschen, geeft enkel onderstand: 1. Wanneer de behoeftigen niet kunnen genieten van de andere bestaande onderstandsinstellingen.

2. Wanneer de steun onvoldoende blijkt van hen, welke WEL genieten van de andere onderstandsinstellingen.

Zij welke KUNNEN genieten, bijvoorbeeld van het Werklozen-Comiteit, Halfkluitjeswerk, Stedelijke Voeding, enz. MOETEN eerst van die instellingen genieten, vooraleer de Arme Kamer bijspringt.

Dus kunnen de gezinnen, welke genieten van hooger genoemde instellingen, en nog niet komen tot het barema van het Stedelijke Werk der Voeding, nog van het Bureau van Weldadigheid gesteund worden.

Zulke gevallen worden afzonderlijk onderzocht, en volgens den uitslag van het onderzoek behandeld.

Deze korte uiteenzetting (der verschillende barema's der bestaande onderstandsinstellingen voor de werklieden) zal ons staat stellen na te gaan met WAT onze v. kersbevolking moet leven en WAT zij kan genieten en werkelijk ontvangen.

Wij spraken niet van het Werk «Goutte de Lait» opdat dit een pint melk en er dag betreft, voor de kinderen onder het jaar oud, voor wij ons niet bedriegen.

Wij spraken ook niet over den «Secours Discret» omdat dit werk niet voor de werklieden is ingericht.

Ten andere geen enkele socialist kan daar zijn neus in steken: wij zijn daar niet van op de hoogte.

Alleenlijk deze opmerking: wanneer de niet-werkman moet ondersteund worden, mag dat WEL verdekenweg gaan, mag het niemand zien of weten.

Doch van de werklieden van hen mag en moet geheel de stad het weten!

In een volgend schrijven geven wij wat voorbeelden van onderstand.

Samenw. Maatsch. VOORUIT, Gent

PRIJSKAMP

voor de versiering van een boek, bevattende de Geschiedenis, de Werken, de Voorbeelden en het Ideaal der Maatschappij VOORUIT.

De beheerraad der S. M. Vooruit N. 1 maakt bekend dat, gevolg gevende aan de vragen tot het verhoogen der prijzen welke zullen toegekend worden aan de bekroonde werken van dezen Prijskamp, de eerste prijs gebracht is op 40,00 fr., de tweede op 15,00 franken.

Tevens is er ook in toegestaan dat de datum voor het indringen der werken verschoven wordt tot Vrijdag 31 Maart 1916.

Rond den Oorlog

Aflossing

In de «Vorwärts» vindt men het volgende schetsje van het werkelijk front.

Zij hebben volkomen de hoop opgegeven, dat de zoo vurig verlangde oplossing nog eens komen zal. Zelden dat krachtig vijandelijk vuur; slechte aanvoer zelfs van het noodzakelijkste; geen gelegenheid zich te reinigen; koude en vocht en gruwelijk graafwerk in hard krijtgesteente. En geen chef, geen mensch kan zeggen wat ons nu te wachten staat. Of het plan bestaat ons af te lossen, wanneer, waarheen en hoe lang. Ieder is bereid uit te houden. Maar men is stomp, moede.

Plotseling komt zij. — heel eensklaps en onverwacht — de aflossing. Het kan drie uur in den nacht geweest zijn, toen een ordonnans de tijding bracht: de compagnie moet zich klaar houden, de aflossende troepen zijn reeds op weg.

Half ongelooftig hoort men de boodschap. Maar in koortsachtige haast maakt een ieder zich toch klaar voor den marsch.

Maar ondertusschen gaat de tijd voorbij. Het wordt vier, vijf uur. Geen aflossing is er te zien of te hooren. «Wanneer ze nu niet komt helpt het ons niet meer. Het wordt dadelijk licht en dan kunnen wij niet op weg gaan. Dan moeten wij hier nog een dag blijven.» Zoo klinkt het.

Maar plotseling roept er een: «Ps! Ik geloof, dat ik wat hoor!» Werkelijk. Wij hooren in de verte stappen, vele tegelijk. Onmiddellijk zijn allen uit de steenholen, die als schuilplaats dienst doet. Het duurt nog een poosje voor de nieuwe compagnie ter plaatse is en ook de compagnie afgevoert heeft, die boven op den heuvel de stelling bezet houdt. Dan eindelijk kunnen we weg, half in looppas. De morgenschemering is reeds te zien.

«Ik ben nieuwsgierig of wij nog ongenoten over de heuvels komen. Ik geloof, dat wij nog flink vuur zullen krijgen. Misschien is men gelukkig door de dagen heen geroeld om ten slotte op weg naar de aflossing nog getroffen te worden.»

«Niet zoo bang. Wij krijgen morgenmist. We behoeven niet zoo te rennen.»

De man heeft gelijk. Met den morgen komen witblauwe nevels. De vijandelijke artillerie schiet wel af en toe, maar het is een schieten op goed geluk. De compagnie kan ongehinderd den marsch voortzetten en zelfs het tempo verminderen.

Na twee uur is ze reeds buiten het bereik van de vijandelijke waarneming en dus veilig tegen artillerievuur. Even wordt er halt gehouden. De compagnie stelt zich in het gelid op en wordt geteld. Dan merkt men pas op hoe vele offers deze dagen gekost hebben. Voorwaarts!

Langzaam gaan we weer op weg. Wij zijn nog onder den indruk van het aftellen. De herinnering aan alles wat wij moesten verduren, de ontberingen en vermoenissen, de zenuwspanning en kwellingen laten ons niet los. De ledematen zijn zwaar en moe.

Maar langzaam breekt de zon door den nevel. Goed en warm schijnt ze. En het leven zegeviert over den dood, de vreugde over de aflossing is sterker dan de droeve herinnering. Men kijkt elkaar aan, en hier en daar klinkt een gelach. Hoe zien we er dan ook uit! — na de dagen in vuil en krijt, zonder gelegenheid zich te wassen, te reinigen, te borstelen, te scheren. Wij lijken op molenaars met stoppel baarden, stuk gescheurde broeken, de jassen vol vlekken.

Dan begint er een op zijn harmonika te spelen. «O Isabella...» de melodie is goed, niet te vlug, geen marschtempo. Daarvoor is er nog niet voldoende stemming, daarvoor zijn de beenen nog te slap. Hier begint er een mee te ringen. Daar een ander. Het zingen wordt steeds levendiger en luider. De moeheid verdwijnt. Men hoort grappen en als er een greppel over den weg komt, springen allen er over, of zij nooit moeheid gekend hebben. Het is zoo heerlijk en weer eens goed afgekomen te zijn, schiet u te hebben wat achter u ligt. Niet meer er aan denken! Voorwaarts, het leven te gemeen!

ONS ZONDAGSBLAD

Het heerlijke sprookje van Richard De Cneudt, zoo dichterlijk in zijne opvatting, zoo prachtig in vorm: Het Sprookje van Dichtersheim, wordt volledig in het nieuw verschijnend Zondagsblad. Deze nieuwe bijdrage van onzen medewerker is van ongemeene letterkundige waarde, en alhoewel in proza, verraaft zij den gunstig gekenden dichter die haar schreef.

Ik kom... De Waschte, Ze babbelen onder elkaar zijn mooie, zoetvloeiende dichtten van Oscar De Vylder; 't zijn drie lieve tafereeltjes, in onze kolommen opgehangen.

L. Terneus, in Kleine herinneringen, geeft ons gemoedelijk geschreven, teer-gevoelde jeugddrukken weer; R. M., die ongelijk heeft zich achter beugeltjes te verschuilen, leverde eene kostbare bijdrage onder den titel Indrukken.

Ledewijk De Vriese, de oude, trouwe Gentenaar, steeds op de bres waar het zijne vaderstad en hare verdienstelijke zonen geldt, heeft eene knappe studie geschreven over Napoleon Destanberg. Ze vervangt het feuilleton «Schele Rike» en in haar eerste deel is ze opgeluisterd met een gelijkelijk portret van den te vroeg vergeten stadgenoot. Het werk van Lod. De Vriese zal gretig worden gelezen want, naast zijne biographische waarde, kan het als bloemlezing gelden voor de dichtbundels van N. Destanberg.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in 't Noorden van Frankrijk

Officieele telegrammen:

Uit Deutsche bron

Groot Hoofdkwartier, 28 Januari.

Westelijk oorlogsterrein:

In het frontgebied van Neuville werden handgranaten-afschietingen van Franschen onder groote verliezen voor hen afgeslagen. Een onzer ontploffingsrechters is in de handen van den vijand gebleven. De buit van 20 Jan. is met 4 machinewerpen en 2 slingermachines verhoogd. Herhaalde beschieting van plaatsen achter ons front door de Franschen, beantwoordden wij met vuur op Reims. Bij hoogte 285 noord-oostelijk van La Chalade, bezetten onze troepen, na strijd, een door den vijand ontploft «trechter». Meer dan een nachtelijk vijandelijke luchtaanval op de open stad Freiburg, liggen nog geene definitieve meldingen voor.

In 't Engelsch Lagerhuis zijn over de uitlagen der luchtgevechten opgaven gemaakt geworden, die 't best met de volgende samenstelling onzer en der vijandelijke verliezen aan vliegtuigen beantwoord worden. Sinds onze bekendmaking van 6 Oktober 1915, dus in het tijdverloop sinds 1 Oktober 1915, zijn aan Deutsche vliegtuigen op het westelijk front verloren gegaan: in luchtstrijd 7, door neerschieting van den grond af 8, vermist 1; totaal 16.

Onze westelijke vijanden verloren in dezen tijd in luchtstrijd 41, door neerschieting van den grond af 11, door onvrijwillige landing binnen onze linie 11; totaal 63. Het betreft daarbij slechts het door ons met zekerheid vast te stellen getal der in onze handen gevallen vliegtuigen.

Oostelijk oorlogsterrein:

Beiderzijds van Widay (zuidelijk van Dünaburg) evenals tusschen Stoched en Styr hadden kleinere gevechten plaats, bij welke wij gevangenen namen en materiaal veroverden.

Balkan-oorlogsterrein:

Niets nieuws.

Oppeste Legerbestuur.

Uit Fransche bron

PARIS, 28 Jan. — Eerste bericht: In Agessie tijdens den nacht levendige artilleriestrijd in 't gebied Neuville-St-Vaast. In de streek van den steenweg Neuville-St-Vaast gingen wij voort, de luisterposten en trechters, in dewelke de vijand voet gewat had, weer te bezetten. Wij namen eenige gevangenen. In de Argonnen lieten wij met gevolg twee mijnen springen, eene bij Haute Chevauchée, de andere in de omgeving van Vanquois.

Tweede bericht: Onze artillerie was in den loop van den dag op het geheele Belgische front bedrijvig.

Het vernielingsvuur dat wij op de Deutsche loopgraven tegenover Boesinghe, tusschen Steenstraete en het Sas richtten veroorzaakte erge schade.

In Artesie, oostelijk van Neuville-St-Vaast poogde de vijand door eenen tegenaanval de trechters te hernemen uit dewelke wij hem in den loop van den nacht verdreven hadden. Hij werd teruggeslagen.

In de Argonnen ging de mijnoorlog ten onzen gunste tusschen hoogte 285 en Haute Chevauchée verder. Wij brachten twee mijnen tot ontbranden. De vijand had zware aanval tot ontbranden. Een onzer verdragen kanonnen nam een transport van den vijand onder vuur, die in Mangiennes, noord-oostelijk van Etoi rukte.

Uit Engelsche bron

Londen, 27 Januari 1916:

Gisteren avond bombardeerden de Duitschers de omgeving van Loos en wierpen handgranaten bij Hulluch en Guinch. Het werd de beschieting bij Loos voortgezet en de Deutsche artillerie ontwikkelde een bedrijvigheid tusschen Fremelles en Bouchy. Onze loopgravenmeritiere en artillerie antwoordden krachtig.

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 28 Jan. — Van de gewone artilleriegevechten en kleinere ondernemingen afgezien, verliep de dag van gisteren zonder gebeurtenissen.

Uit Italiaansche bron

ROME, 28-1-16 (Officieel): In het Lagarina-dal hebben onze troepen, in den nacht van den 25n dezer, een vijandelijke troepenafdeling, die onze stellingen om Mori bij verrassing trachtte te naderen, teruggedreven.

In het Sugana-dal wierp het vijandelijke geschut eenige granaten op Borgo en Roncigno, waardoor in laatstbedoelde plaats brand werd veroorzaakt. Ons geschut herwachte de beschieting van het station van Caldenawo.

In den Tolmeinsector poogde de vijand, partij trekkend van den mist, twee aanvallen te ondernemen tegen onze stellingen van Sancta Luera, maar hij werd dadelijk afgeslagen.

Aan den midden-Isonzo had een hevige beschieting door het vijandelijke geschut plaats tegen onze stellingen op de hoogten ten westen van Gorizia. Lange het overige deel van het front is de toestand ongewijzigd.

Aan de Russisch-Poolsche-Galicijsche grens

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 28 Jan. — Bij Toporouta aan de Bessarabische grens overvielen heden vroeg afdelingen van het Midden-Galicijsch infanterie-regiment n. 10 eene Russische voorveldstelling, veroverden ze in handgemeen, wierpen de Russische loopgraven toe en voerden een groot deel der bezetting gevangen mede.

Anders niets nieuws.

Uit Russische bron

PETROGRAD, 28 Januari (P. T. A.) — Officieel: Boven het district Riga, boven beide oevers van de Dwina en boven Dünaburg vlogen Deutsche vliegtuigen. Een Zeppelin vloog over Jacobstadt in de richting van Riejtia en keerde terug in de richting Dünaburg. Aan het front van de Boven-Strypa verschenen boven onze linie vier vliegtuigen met het doel de streek te verkennen. Twee dezer vliegtuigen vatten vlam in de lucht en vielen.

Aan de Midden-Strypa beschoot de vijand hevig onze stellingen.

De oorlog op den Balkan

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 28 Jan. — Onze troepen hebben nu ook de streek van Gusinje bezet en ontmoetten ook hier nergens weerstand. De ontwapening van het Montenegro'sch leger nadert het einde.

De strijd om de Dardanellen

Uit Turksche bron

KONSTANTINOPEL, 28 Jan. — Aan het Irakfront verschanst de vijand zich in de streek van Felahia. Zwakke artilleriestrijd met onderbrekingen.

Bij Kut el Amara geene verandering. Aan het Bagdadfront duurden in 't eentrum de tijdelijke artilleriegevechten voort. Schermutzingen tusschen de voorposten. Aan het Dardanellenfront vuurde op 25 Jan. een vijandelijke monitor ongeveer 30 granaten in de richting van Akbah, zonder eene uitwerking te bereiken. Onze vliegtuigen wierpen twee bommen naar den monitor, die het vuur staakte en zich verwijderde.

OP ZEE

De «Norseman»

Londen, 28 Januari (Reuter). Blijkens een mededeeling van Lloyds is het stoomschip «Norseman» niet in den grond geboord, doch gestrand. Er zijn bij de ramp geen menschenlevens verloren.

In het Buitenland

In Duitschland

Ijzeren geld

Na de ijzeren vijf-pennigstukken, zijn gisteren de ijzeren tien-pennigstukken in Duitschland in omloop gebracht.

In het geheel worden er 10 miljoen stuks uitgegeven. Zij zullen evenals de 6-pennigstukken twee jaar na het sluiten van den vrede aan den omloop onttrokken worden.

Loterij

Een Württembergisch soldaat, die in het Bois le Prétre vecht en voor eenigen tijd met verlof thuis was, heeft in een weldadigheidsloterij te Morgentheim den hoofdprijs van 40,000 mk. getrokken.

Treffende ontmoeting

Een treffende ontmoeting hadden twee broeders uit Westfalen dezer dagen te Münster. Vijftien jaar geleden had een der broeders het ouderlijk huis verlaten, was nooit teruggekeerd en had zich in Frankrijk gevestigd.

Als genaturaliseerd Franschman moest hij bij het uitbreken van den oorlog de wapenen tegen zijn geboorteland opnemen, maar geraakte krijgsgevangen. Toevallig werd hij dezer dagen te Münster weerzaam gesteld op een plaats, waar zijn broeder als landstroomman het vaderland diende. Van de treffende ontmoeting tusschen beide broeders waren honderden getuige.

De vliegtuigaanval op Freiburg

Op 27 Jan. 's avonds na 10 uren wierpen twee vliegtuigen vijf bommen op de stad. Er werd alleen stoffelijke schade veroorzaakt. Personen zijn niet getroffen. Nadere berichten ontbreken nog.

Gr. H. Luxemburg De minister-crisis

De groothertogin heeft den bestuurder van het «Crédit luxembourgeois», M. Hamelin in verhoor ontvangen. Altes duidt aan, dat hem de vorming van het nieuw ministerie zal toevertrouwd worden.

In Engeland Het Congres der Arbeiderspartij

Londen, 28 Jan. (Reuter.) Heden is het vijftiende jaarlijksch congres van de arbeiderspartij te Bristol geopend. Voorzitter was het parlementair Anderson. Deze verklaarde, dat het voor het land onmogelijk was deel te nemen aan een langdurigen oorlog, welk ook het oorspronkelijk oorlogsdoel moge zijn, zonder het gevaar te loopen van reactie.

De arbeiderspartij moest waken tegen dit gevaar door aan te dringen op een waarlijk duurzaam eervol vrede.

Militarisme en democratie konden niet samengaan en spreker was overtuigd, dat men geen gedwongen militairen dienst kon hebben, zonder gevaar te loopen van gedwongen industriële dienst.

Als van de mannen werd gevraagd hun leven te offeren, moesten ook rijkdom en grondbezit worden overgegeven, en een deel van de zoo verkregen inkomsten diende dan te worden gebruikt om de helden in de loopgraven te beloonen.

Spreker eindigde met een de arbeiders te vragen in de toekomst te zien en enkele van de ergste gevolgen van den oorlog af te weren.

Sexton van de Deckers Union stelde een motie voor om de regering zooveel mogelijk bij de succesvolle voortzetting van den oorlog te steunen.

Ramsay MacDonald, die luide werd toegeluid, zeide, dat de motie te laat of te vroeg kwam. Hij raadde voor de toekomst samenwerking aan.

Londen, 28 Jan. (Reuter.): Het jaarlijksche congres van de arbeiderspartij heeft met 1.562.000 tegen 602.000 stemmen een motie aangenomen, voorgesteld door Sexton van de Deckers Union, waarbij het congres zich verbindt de regering zoo ver mogelijk te steunen ter succesvolle voortzetting van den oorlog.

De blokkade

Londen, 28 Jan. (Reuter.) In het Lagerhuis stelde de heer Shirley Benn een motie voor, zeggend, dat het Huis, kennis genomen hebbende van den omvang van de invoeren in neutrale landen, grenzend aan vijandelijke gebied, van goederen voor den vijand van belang voor de voortzetting van den oorlog, de regering dringend uitnodigt zoo krachtig mogelijk de blokkade toe te passen, zonder echter de voorziening in normale behoeften dezer neutrale landen voor binnenland gebruik te bemoeilijken.

De heer Benn merkte in zijn toelichting op, dat de «Orders in Council» noch de neutralen veldeden, noch belet hadden dat Duitschland benodigdheden verkreeg en de regering diende daarom de «Orders in Council» af te schaffen en in samenwerking met de geallieerden de krachtige rark-

ring uit te vaardigen, dat de geallieerden besloten hebben dat het gehele verkeer over den oceaan met Duitschland zal worden belet door een blokkade der Deutsche havens.

De blokkade zou moeten worden toegepast op de grondslagen van die door Abraham Lincoln toegepast in den Amerikaanschen burgeroorlog. Het lijk en de wereld zouden er door ervaren, dat de regering den meed heeft te handelen op een wijze, volgens welke naar spreker geleefde, wij het wettelijk en moreels recht hadden te handelen.

De heer Leslie Scott was de tweede voorsteller van de motie, die bij andere leden warme ondersteuning vond.

Sir Edward Grey zeide, dat het debat toonde, hoe groot misverstand er heerschte betreffende den omvang van den handel op Duitschland en hij verklaarde dat er stappen waren gedaan om dien vorder nog te beletten. De cijfers die in de pers gegeven waren, waren grootsch en zouden een onderzoek niet kunnen doorstaan.

Wel verre er van dat Scandinavië en Nederland 31 miljoen bushels tarwe naar Duitschland hadden gezonden, hadden deze landen integendeel niet meer geimpoorterd dan hun normale behoefte. Bij elk stelsel, blokkade of niet, zal er altijd enige «lekage» zijn, maar deze «lekage» was geringer geweest dan verwacht had mogen worden.

Met nadruk kwam sir Edward Grey op tegen de bewering, dat het ministerie van buitenlandse zaken de marine in haar actie belemmerde.

Sir Edward Grey vervolgde: Het is tijd dat de aanvallen, die de vloet er toe moeten brengen, te menen dat haar werk door een ander departement ongedaan werd gemaakt, ophouden.

Elke blokkade moet in overeenstemming zijn met het recht der neutralen en benodigde schepen voor neutrale havens moeten vergoeding hebben voor de schade. Dat was de bedoeling van de ondersteuners der motie en dat geschiedde ook.

Sir Edward Grey eindigde, dat hij tot de neutralen zou willen zeggen, dat wij ons recht op den vijandelijke handel te beletten, niet kunnen ontkennen en dat wij dat niet kunnen ontkennen zonder eenige belangrijke overlast voor hunnen handel. Indien de neutralen ons recht toegeven om den handel met den vijand over neutrale landen te beletten, zijn zij bij de blokkade verplicht het ons gemakkelijker te maken, te onderscheiden wat voor den vijand bestemd is.

Indien de neutralen dat recht niet erkennen, zou dat een afwijking van de neutraliteits zijn. Maar spreker wist niet dat dit de houding van eenige regering was. Sir Edward Grey wees vervolgens op de tegenstelling tusschen Duitschlands houding jegens de neutralen en Groot-Brittannië's houding op zee. Als er ooit een oorlog was waarin wij onze geallieerden het het uiterste gebruik konden maken van de eekende rechten der oorlogvoerende, dan is het deze. Met nadruk wees hij op het doel der geallieerden en verklaarde: Wij zullen tot het einde voortgaan.

Uit de Partijbeweging

De Engelsche arbeiderspartij telt volgens haar jaarbericht 2.093.308 leden tegen 1.007.897 in 't vorig jaar. De elf bij de partij aangesloten syndicaten telden 2.058.733 leden tegen 1.568.061 in 't jaar 1914. De onafhankelijke arbeiderspartij heeft 30.000, de socialistische vereenigingen 32.885 leden.

Op den Balkan

In Griekenland

Roemenië en Bulgarije

BERLIJN, 28 Januari 1916. (Korr. Nerdea.) De «Tagesschau» ontleent aan de «Vilag» het bericht uit Boekarest, dat de onderhandelingen, die er tusschen de vestegingweerdigste van Bulgarije en Roemenië gevoerd werden over het verwezen van goederen, die te Saleznik opgeslagen en voor Roemenië bestemd waren, afgebroken zijn, sangen de Engelsche regering zich op het standpunt stelt, dat er geen verlot kan worden gegeven tot vervoer van goederen over een gebied dat door Engeland bezet is.

In Zweden

De onzijdigheidspolitik

STOCKHOLM, 28 Januari 1916. (Wolff): De bladen geven hunne voldoening te kennen over de rede, die de minister-president over de onzijdigheidspolitik van Zweden heeft gehouden en over de volkomen eengezindheid van de partijen, waaruit blijkt dat Zweden oprecht voor den vrede is.

«Dagens Nyheter» laat de uitspraak van Hammersjöld uitkomen, dat de Zweedsche politiek er naar streeft, het recht van Zweden en de overige onzijdige Staten te verdedigen. Elke Zwede, zegt het blad, moet ten krachtigste met het programma van den minister-voorzitter instemmen. En dat programma is, dat de onzijdige Staten niet alleen zorgvuldig de plichten van de onzijdigheid moeten nakomen, maar ook de rechten der onzijdigheid voor zich moeten opeischen.

«Stockholms Tidningen» schrijft: «Opnieuw leggen regering en Rijksdag van Zweden den vollen nadruk op hun volslagen onzijdigheid, volkomen eengezind besluit om onzijdig te blijven. Met gelijke besltheid wordt daarbij betuigd, dat het besluit om onzijdig te blijven, berust op het even eengezinde besluit om 's lands reddt te verdedigen.»

In China

De moeilijkheden in China

KEULEN, 28 Januari 1916. (Part.): Volgens een bericht uit de «Kölnische

Zeitung» verneemt het «Nowoje Wremja» uit Peking het volgende:

De leiders der samenwerking tegen Joansjikai waren zijn rinds 20 jaar bij hem in dienst zijnde secretaris en zijn opperkamerheer, verder een familielid van Joen. Er dient hier evenwel aangemerkt te worden dat Reuter dit bericht loochent.

Een groot aantal terechtstellingen staad te wachten.

3 Kantoren hebben de revolutionairen bannen gegooid naar de elektrische centrale, met de bedoeling om in de algemeene verwarring en de duisternis die daarvan het gevolg hadden moeten zijn, de macht in de stad te veroveren. De aanslag mislukte.

De buitenlandsche zendingen hebben Soetsjou verlaten.

Er hebben verscheidene gerechten tusschen regeringstroepen en revolutionairen plaats gevonden, die geëindigd zijn met het succes van laatstgenoemden.

De telegrafische gemeenschap tusschen Peking en de provincie Tsjetsjoen is door de revolutionairen verbroken. Het is deelen, naar het schijnt, gelukt, zich te vereenigen met de rebellen in Joennan.

De provinciale besturen vragen in Peking voortdurend om het zenden van versterkingen.

Vereenigde Staten Dreigende staking

In de Vereenigde Staten en ook op sommige lijnen in Canada dreigt een groote staking. De arbeiders bij 't goederenvervoer vragen om den 8-uren dag met betaling van 1 1/2 maal het uurloon voor overwerk.

De vier groote vakbonden van spoorwegmannen in de Vereenigde Staten schijnen tot dit doel te willen samenwerken. Worden de eischen niet ingewilligd, dan zal een referendum worden gehouden, waarvan de uitslag op één Maart bekend zal kunnen wezen. Mocht de staking worden afgevoerd, dan zal op alle goederenlijnen in de Unie en op verscheiden deenselijke lijnen in Canada, worden gestaakt, bij welke staking 400,000 man betrokken zullen wezen.

De voormannen van de vakbonden verklaren, dat zij niet genegen zijn, arbitrage in te willigen. De spoorweg-afdeelen riep de moeilijkheid ernstig in. Het ingewilligen van de eischen der arbeiders van de exploitatiekosten van de goederenlijnen met 25 tot 40 pCt. opvoeren.

Nieuwe geweldige zaraëring

Men meldt uit de Bilt: Aan 7 n. 41 m. tijd van Greenwich, waar het Meteorologisch Instituut te de Bilt een vrij sterke aardbeving opgetekend, op een afstand van 100 K. M. vermeldde op het Balkanschiereiland.

De gruwelijke misdaad te Melle

Zeeals wij reeds in het parket naar Melle terugkeerd ten einde de misdaad te doen. Het waren M.M. Van Ginkel, onderzochter en wetenschappelijke Lehoucq en Van Durme. Uit de zwaarte blijkt dat het meisje vermist werd, doch het draagt op geen enkel lichaamsdeel spoor van uitwendige geweldpleging. Hoe en wanneer de verstopping gebeurd is, zal door de verdere opsporingen in de voormiddag lichaamsdeelen moeten opgehelderd worden.

In het onderzoek hebben kinderen verklard dat Angela gansch den zondagmiddag bijzonder plezierig was geweest.

Met het invallen van den avond is 't meisje naar huis gekomen, en na haar sjaal genomen en een boterham gevraagd te hebben, bekwam zij toelating nog eens aan de deur te gaan. 't Was dan 6 1/4 ure. 't Kind is buiten gegaan en geen enkel mensch in gansch de gebuurte heeft het nog gezien. Na vruchteloos zoeken is de vader Leon De Poorter-Massemeire, den heer politiecommissaris te 11 ure gearriveert, die onmiddellijk de noodige maatregelen nam om de opzoekingen te beginnen. Alles werd doorzocht en gepeld, de graehten, zelfs de waterputten der bloemisten. En die opzoekingen werden onafgebroken voortgezet, tot woensdagmiddag de akelige ontdekking gedaan werd. Tijdens de opzoekingen is men zeer dicht de plaats geweest en daar had niemand iets buitengewoons opgemerkt.

Daardoor wordt de veronderstelling bevestigd dat het lijk daar gebracht is. De plaats waar het lijk is het begin van den Ouden Brusselschensteenweg, op den Zwanenheek, tusschen den tegenwoordigen Brusselschen Steenweg en de Schelde, niet ver van de ouderlijke woning, tusschen het boerenhof van de kinderen Verstraeten en den achterkant der bloemistij Verstraeten.

Haarstrek en haarspeld van 't meisje zijn gevonden, hangende in het onthoofd lijk het begin van den Ouden Brusselschensteenweg. Daar ligt een nogal breede gracht die den weg naar de Schelde afsnijdt. De drager van den last kan dus door het alreut gekropen zijn waarvoor genoemd voorwerpen aan het hout haperden en bleven hangen. Dan heeft hij moeten besluiten het kind daar naar te leggen gelijk het gevonden werd. 't Is een grachtje 80 centimeter breed en hoogstens 10 centimeter diep, met water gevuld. 't Kind lag niet plat op den buik, de armen scheen nevens 't lichaam geschikt, de beenen uitgestrekt, het hoofd gedeeltelijk in 't water en 't linker kous tot 't halven het been afgesloofd.

De begrafenisse heeft heden zondagmiddag, om 4 ure, plaats. Schiedamsche sulen het lijk dragen.

Tot heden is er nog geen enkel ongeluk vermoeden omtrent den dader. Wel werd vermeld dat twee boerenknechten aangehouden en weer losgelaten waren, dat is gelukkig.

